

16.01.2023

Круглий стіл

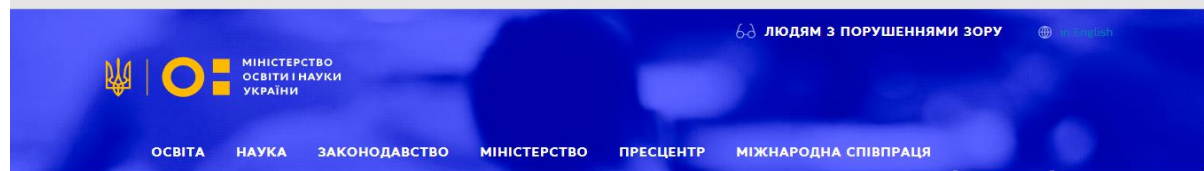
Актуальні організаційно-правові засади розвитку культури безпеки праці в системі професійної (професійно-технічної) освіти

для викладачів предмета «Охорона праці»

Олена ДІДЕНКО,
методист НМЦ ПТО у
Харківській області

<https://mon.gov.ua/ua/news/dlya-vчителiv-stvoreno-kurs-pro-bezpechnu-osvitu-pid-chas-vijni>

[Головна](#) → [Новини](#) → Для вчителів створено курс про безпечну освіту під час війни

ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ СТВОРЕНО КУРС ПРО БЕЗПЕЧНУ ОСВІТУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Опубліковано 08 грудня 2022 року о 11:40

Facebook

Twitter

LinkedIn

Google+

загальна середня освіта

безпека шкіл

Автор фото - ГС «Освіторя»

Для шкільних вчителів, директорів і адміністрації стартував безплатний онлайн-курс із порадами провідних експертів ГС «Освіторя» у співпраці зі студією онлайн-освіти EdEra, МОН та за підтримки дитячого фонду ЮНІСЕФ – «Спільно до навчання: ефективна та безпечна освіта під час війни».

10 змістовних відео допоможуть учителям швидко поглибити знання щодо евакуаційних заходів, безпеки укриття, дистанційного і змішаного навчання, а також опанувати техніки психологічної підтримки та ефективної комунікації в умовах кризи.

університет

[Головна](#)

[Курси](#)

[Вебінари](#)

[Новини](#)

[Про нас](#)

[Сертифікати](#)

[Увійти](#)

[Створити акаунт](#)

Спільно до навчання: ефективна та безпечна освіта під час війни

Курс допоможе вчителям викладати в умовах кризи. Розпочати навчання. Дізнайтеся про особливості освітнього процесу під час війни та психологічну підтримку вчителів, учнів і батьків.

ПЛАТФОРМА «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ОНЛАЙН»

Навчальний онлайн-курс
з навичок профспілкового захисту

**ПРОФСПІЛКОВИЙ ХАБ:
РОЗВИВАЄМО СКІЛИ
ПРОАКТИВНОСТІ**

ilo.org

Навчальна гра
для молоді
про трудові права

**ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ
БЕЗ ФІЛЬТРІВ**

ilo.org

Короткострокові
онлайн-курси для
підтримки відбудови
України

Програма тренінгу
керівників закладів
П(П)Т,О в онлайн-
форматі

Перша домедична
допомога

РОЗДІЛ 1: Ситуації
пов'язані із загрозою

життю та
життєдіяльності
людини

РОЗДІЛ 2 Нещасні
випадки та інші

ситуації, у яких
потрібно надавати
першу

Онлайн-оцінювання

Перша домедична допомога

Вітаємо Вас на нашому електронному ресурсі! Тут Ви зможете самостійно пройти короткостроковий курс

"Перша домедична допомога!"

Обсяг навчання: 12 годин для самостійного опрацювання

5 годин практичних занять під супроводом (патронажем) медичного працівника

Будь ласка, зареєструйтесь за посиланням нижче, щоб пройти курс

Перша домедична
допомога

РОЗДІЛ 1: Ситуації
пов'язані із загрозою

життю та
життєдіяльності
людини

РОЗДІЛ 2 Нещасні
випадки та інші

ситуації, у яких
потрібно надавати
першу

Онлайн-оцінювання

Ключові цілі:

1. Уміти визначати ситуації, які загрожують життю або здоров'ю людини, засвоїти алгоритм надання першої домедичної допомоги
2. Уміти надавати першу домедичну допомогу у разі виникнення типових нещасних випадків і в ситуаціях, що вимагають надання першої домедичної допомоги

Зміст курсу:

РОЗДІЛ 1: Ситуації пов'язані із загрозою життю та життєдіяльності людини

РОЗДІЛ 2: Нещасні випадки та інші ситуації, у яких потрібно надавати першу домедичну допомогу

Після завершення роботи з матеріалами розділів Ви можете пройти онлайн-оцінювання й одержати сертифікат про опанування курсу.

Для успішного проходження курсу необхідно:

1. Ознайомитись з усіма матеріалами розділів
2. Виконати завдання, що містяться у розділах
3. Пройти онлайн-оцінювання для одержання сертифікату.

Практичні рекомендації дій при ситуаціях, які пов'язані військовим станом України

**АПТЕЧКА.
ЩО ВАЖЛИВО ВЗЯТИ З
СОБОЮ У СХОВИЩЕ?**

**ЩО РОБИТИ ПІД ЧАС ОБСТРІЛУ
СТРІЛЕЦЬКОЮ ЗБРОЄЮ?**

**ЩО РОБИТИ, КОЛИ ЧУТНО
СИГНАЛ "СЛІДУВАТИ В
УКРИТТЯ"?**

**ЩО РОБИТИ ПІД ЧАС
АРТОБСТРІЛІВ?**

**ЩО РОБИТИ ПІД ЧАС
АРТИЛЕРІЙСЬКИХ ОБСТРІЛІВ
СИСТЕМАМИ ЗАЛПОВОГО
ВОГНЮ?**

**ЯК ПОВЕДИТИСЯ
НА БЛОКПОСТАХ**

**ЩО РОБИТИ, ЯКЩО
ВИЯВИЛИ ПІДОЗРІЛИЙ
ПРЕДМЕТ?**

**ЩО РОБИТИ У
ВИПАДКУ
РАДІАЦІЙНОЇ АВАРІЇ**

Практичні рекомендації дій при ситуаціях, які пов'язані військовим станом України

ЯК ПОВОДИТИСЯ У РАЗІ АВАРІЙ У БУДИНКАХ

**ЩО РОБИТИ У РАЗІ
ХІМІЧНОГО УРАЖЕННЯ?**

ТЕЛЕФОНИ РЯТУВАЛЬНИХ ТА АВАРІЙНИХ СЛУЖБ

112 — Єдиний номер виклику всіх служб екстреної допомоги (диспетчер викликає бригаду потрібної служби)

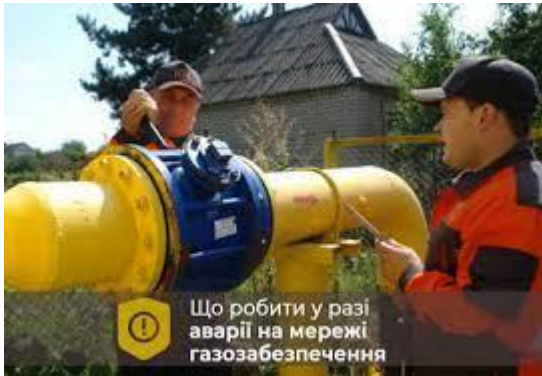
101 — Пожежна служба

102 — Поліція

103 — Швидка медична допомога

104 — Аварійна служба газової мережі

0 800 501 482 — телефон довіри СБУ

**ЩО РОБИТИ У РАЗІ АВАРІЇ
НА МЕРЕЖІ
ГАЗОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

**ЩО РОБИТИ У РАЗІ
ВІДСУТНОСТІ
ВОДОПОСТАЧАННЯ?**

**ЩО РОБИТИ У РАЗІ
АВАРІЇ НА СИСТЕМАХ
ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ?**

**ЩО РОБИТИ, ЯКЩО Є
ЗАГРОЗА ОБВАЛУ
БУДИНКУ?**

Практичні рекомендації щодо психологічної допомоги

**ЯК НАДАВАТИ ПЕРШУ
ПСИХОЛОГІЧНУ
ДОПОМОГУ?**

**ЯК ДОПОМОГТИ ДИТИНІ
ЗАСПОКОЇТИСЯ ПІД ЧАС
ВОЄННИХ ДІЙ?**

**ЯК ДОПОМОГТИ ЛЮДИНІ, ЯКА
ПЕРЕЖИВАЄ ПАНІЧНУ АТАКУ?**

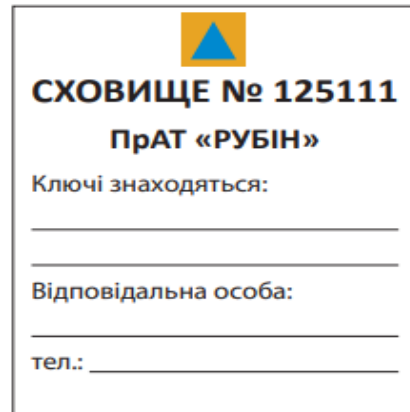

ЗАХИСНІ СПОРУДИ

Зразки табличок позначення захисних споруд, споруд подвійного призначення, найпростіших укриттів та покажчиків маршруту до них

Таблички та покажчики виконуйте на білому фоні чорним кольором.

У верхній частині таблички позначення захисної споруди цивільного захисту (рис. 1) у центрі — міжнародний розпізнавальний знак цивільної оборони (блакитний рівносторонній трикутник на оранжевому тлі).

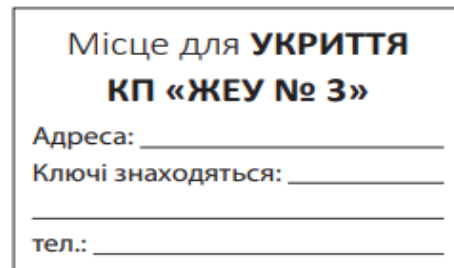

СХОВИЩЕ № 125111
ПрАТ «РУБІН»
Ключі знаходяться:
_____
_____
Відповідальна особа:
_____
тел.: _____

Рис. 1. Табличка позначення захисної споруди цивільного захисту

Рис. 2. Покажчик маршруту руху до захисної споруди

Місце для **УКРИТТЯ**
КП «ЖЕУ № 3»
Адреса: _____
Ключі знаходяться: _____
_____
тел.: _____

Рис. 3. Табличка позначення споруди подвійного призначення (найпростішого укриття)

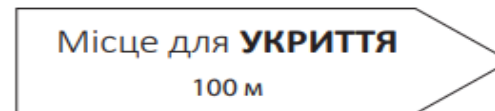

Рис. 4. Покажчик маршруту руху до споруди подвійного призначення (найпростішого укриття)

Примітка. Зразки табличок наведені відповідно до додатка 1 до Вимог № 579.

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про службу охорони праці 15.11.2004 N 255

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 грудня 2004 за N 1526/10125 із змінами [наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Змін до Типового положення про службу охорони праці» від 31.01.2017 № 148.](#)

Проекти наказів з питань О.П., розробка положень, інструкцій, розділу «Охорона праці» колективного договору, актів з охорони праці

Документи у виробничому структурному підрозділі

- Посадові інструкції
- Картки обліку виданих працівникам ЗІЗ
- Переліки (напр., осіб, які виконували роботи підвищеної небезпеки; які підлягають періодичному медогляду)
- Дані атестації робочих місць на відповідність НПА з охорони праці (Постанова Кабміну від 30.06.2023 № 660, зміни до Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці)
- Накази про призначення відповідальних осіб
- Журнали (обліку та оглядів, реєстрації інструктажів з питань О.П. на робочих місцях)

Документи служби О.П.

- ✓ Положення (Положення про службу О.П.)
- ✓ Інструкції з О.П.
- ✓ Журнали (напр., реєстрації вступного інструктажу)
- ✓ Затверджені наказами переліки (перелік робіт підвищеної небезпеки для проведення яких необхідна перевірка знань з охорони праці)
- ✓ Матеріали аналізу, оцінки стану безпеки та гігієни праці, акти перевірки стану О.П., складені комісіями

Перелік документів зі змінами

- Наказ Міністерства економіки України “Про затвердження мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров’я на роботі” від 09.03.2023 №1268

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0672-23#Text>

- Наказ “Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров’я на роботі” – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0672-23?fbclid=IwAR1ADvElr9XvIHJ73CJ23kUCQkxcfwntb4b7tXVXw9o3vn2i42PIFLVdiQs#Text>
- Наказ Міністерства внутрішніх справ від 01.03.2023 № 141 “[Про внесення Змін до Правил пожежної безпеки в Україні](#)”
- Втратив чинність наказ Міністерства охорони здоров’я України від [16 червня 2014 року № 398](#) та набув чинності наказ МОЗ «[Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах](#)» від [9 березня 2022 року № 441](#), яким серед інших, затверджено [Порядок надання домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій/воєнного стану](#).
- Оформлення дозволів – <https://docs.google.com/document/d/1IzA4mJvPAIvD7-gtUquWELyiBzGFWH4ddOaknmC70Uo/edit?usp=sharing>
- Фонд соціального страхування (зміни) – https://docs.google.com/document/d/12tPMDilD28Wlu_DkBwQ_GTeswtM5Q5bySiynr50mJ-g/edit?usp=sharing
- Дистанційна та надомна робота. Відмінності – https://docs.google.com/document/d/1cdLLZ6z_ef8O6SnjWqbFC3TxAOtLEvK_-5uzwwi5-gY/edit?usp=sharing

[Дозволи](#)

[Фонд соціального страхування](#)

[Дистанційна робота: чим вона відрізняється від надомної роботи](#)

- Розслідування нещасних випадків під час воєнного стану

https://docs.google.com/document/d/1AYsqm0_GGAUnkz7sHwRwbbzJD3TZ3qhT8CyTRZ9_7ZE/edit?usp=sharing

- Закон України “Про охорону праці” (зміни)

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12/conv#Text>

- Наказ МВС України ” Про затвердження Змін до Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0003-21#Text>

- Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання дистанційної, надомної роботи та роботи із застосуванням гнучкого режиму робочого часу”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1213-20#Text>

- [Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах](#)

- Порядок затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0108-20#Text>

- Зміни до деяких нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України у сфері пожежної безпеки

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0010-21#Text>

- Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання дистанційної, надомної роботи та роботи із застосуванням гнучкого режиму робочого часу”

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1213-20#Text>

Презентація на тему: “Акт готовності закладів освіти”

https://docs.google.com/presentation/d/1Gv_oC2qR-qLRQ1UHBh7c7-dLMSE0cUM2hvRaol0TdZI/present?slide=id.p1

Презентація на тему “Підготовка закладу освіти до нового навчального року в умовах війни”

<https://docs.google.com/presentation/d/1HM4n66zOV8vvLciH95ANHeY5b16wFFecr6c0Mx2WFcM/present?slide=id.p1>

Зміни до Кодексу законів про працю України

Закон № 2759 доповнив Кодекс законів про працю України **статтею 22 «Заборона мобінгу (цькування)»**.

Згідно із Законом № 2759 роботодавець відшкодуватиме моральну шкоду працівнику в разі, якщо цькування призвело до моральних страждань, втрати нормальних життєвих зв'язків і вимагає від нього додаткових зусиль, щоб організувати життя. Роботодавець зобов'язаний відповідно до Закону № 2759: вживати заходів, щоб забезпечити безпеку й захист фізичного та психічного здоров'я працівників; здійснювати профілактику ризиків і напруги на робочому місці; проводити інформаційні, навчальні та організаційні заходи із запобігання та протидії мобінгу (цькуванню).

Адміністративну відповідальність за систематичне застосування різних форм мобінгу до працівника запроваджує Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню)» від 01.12.2022 № 2806-IX (далі — Закон № 2 806).

Він набув чинності 23 грудня 2022 року.

ЗМІНИ У ПОРЯДКУ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ З ПРАЦІВНИКАМИ

- Збільшили час на повідомлення про нещасний випадок
- Уточнили порядок роботи комісії з розслідування
- Прописали новий розділ «Процедура розслідування нещасних випадків у період дії правового режиму воєнного (надзвичайного) стану в Україні або окремих її місцевостях».
- Змінили процедуру доопрацювання матеріалів спецрозслідування

**ЗВЕРНІТЬ
УВАГУ!**

Зразок плану роботи інженера з О.П.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Генеральний директор
ПрАТ «Краща транспортна компанія»
Мевченко Олег ШЕВЧЕНКО
30.11.2022

ПЛАН РОБОТИ начальника (інженера) з охорони праці служби (відділу) охорони праці на I квартал 2023 року

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
1	<p>Підготувати та затвердити наказ по підприємству про призначення осіб, відповідальних:</p> <ul style="list-style-type: none"> – за електрогосподарство дільниць – технічний стан і безпечну експлуатацію газового господарства – утримання засобів пожежогашіння – безпечну експлуатацію та утримання у справному стані вентиляційних установок – безпечну експлуатацію та утримання у справному стані обладнання, що працює під тиском – безпечну експлуатацію та утримання у справному стані вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і обладнання – безпечну організацію робіт підвищеної небезпеки – технічний стан електроінструменту й засобів малої механізації – застосування биркової системи 	<ul style="list-style-type: none"> – Пункт 1.3.1 Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 09.01.1998 № 4 – Пункт 3.1 глави 3 розділу V Правил безпеки систем газопостачання, затверджених наказом Міненерговугілля від 15.05.2015 № 285 – Пункт 2 розділу II Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС від 30.12.2014 № 1417 – Пункт 1 глави 1 розділу VII Правил охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском, затверджених наказом Мінсоцполітики від 05.03.2018 № 333 – Пункт 1 глави 5 розділу VI Правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання, затверджених наказом Мінсоцполітики від 19.01.2018 № 62 – Пункт 11 розділу I Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізрудних гірничо-збагачувальних комбінатах, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 04.07.2019 № 1045 (далі — Положення № 1045) – Пункт 1.5 розділу I Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, затверджених наказом Міненерговугілля від 19.12.2013 № 966 	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
2	<p>Підготувати та затвердити наказ по підприємству:</p> <ul style="list-style-type: none"> – про порядок видачі, зберігання, експлуатації ручного електроінструменту – створення: <ul style="list-style-type: none"> • пожежно-технічної комісії • комісії з перевірки знань електротехнологічного (електротехнічного) персоналу • комісії зі спостереження за станом та експлуатацією будівель і споруд – встановлення протипожежного режиму та призначення відповідальних осіб – призначення комісії: <ul style="list-style-type: none"> • з контролю за станом охорони праці • з перевірки знань із питань охорони праці посадових осіб підприємства – призначення осіб, відповідальних за правильну організацію і безпечне проведення робіт підвищеної небезпеки: <ul style="list-style-type: none"> • які мають право видавати наряди-допуски • допускачів • керівників робіт – затвердження переліку робіт підвищеної небезпеки, які виконують за нарядом-допуском 	Див. нормативні посилання в пункті 1	
3	<p>Затвердити плани-графіки навчання і перевірки знань із питань охорони праці та оприлюднити їх у засобах масової інформації підприємства. Сформувати плани-графіки навчання та перевірки знань із питань охорони праці як за основними професіями, так і за суміщуваними</p>	Пункти 3.2, 3.6 глави 3 Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15 (далі — Положення № 15)	
4	<p>Перед перевіркою знань із питань охорони праці на підприємстві організувати для працівників навчання: лекції, семінари та консультації. Надати інформацію та провести роз'яснювальну роботу з питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – що робити: <ul style="list-style-type: none"> • у разі сигналу «Увага всім! Повітряна тривога» 	Пункт 3.7 глави 3 Положення № 15	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
	<ul style="list-style-type: none"> якщо зник мобільний зв'язок вашого оператора у разі обвалу будинку, споруди у надзвичайних ситуаціях — у разі пожежі, хімічної небезпеки тощо якщо виявили вибухонебезпечні предмети у разі загрози бомбардування з повітря, вибухів, артобстрілів, стрілянини якщо потрапили в полон <p>– як розпізнати БПЛА та вберегтися від цієї зброї</p> <p>– як захиститися від впливу хімічної зброї та/або радіації</p> <p>– що означають правила «двох стін», «двох виходів»</p> <p>– що підготувати на випадок тривалого відключення світла, газу, води</p> <p>– як безпечно користуватися електрогенератором</p> <p>– як надати домедичну допомогу при контузії від вибухової хвилі</p>		
5	Спільно з керівниками структурних підрозділів провести цільові перевірки: <ul style="list-style-type: none"> щодо наявності в структурних підрозділах енергозберігальних приладів освітлення та електротехніки — холодильників, мікрохвильових печей, електрочайників тощо щодо оцінки стану утеплення будівель і споруд, як-от горищ, сходових кліток, підвалів, вікон, дверей тощо 	Закон України «Про енергетичну ефективність» від 21.10.2021 № 1818-IX (далі — Закон № 1818)	
6	На нараді з охорони праці ¹ : <ul style="list-style-type: none"> звітувати про виконання запланованих заходів обговорити обов'язки відповідальних осіб і комісії, призначених наказом по підприємству 	Пункт 3.11 глави 3 Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 № 255 (далі — Положення № 255)	
7	Наказом по підприємству зобов'язати всіх працівників після закінчення роботи вимикати з мережі живлення всі електричні прилади та електроінструмент	Закон № 1818	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
8	У кожному структурному підрозділі розробити й затвердити графік перегляду інструкцій із охорони праці за професіями та видами робіт (із зазначенням відповідальних осіб), строк дії яких закінчується в 2023 році ² . Надавати методичну допомогу безпосереднім керівникам робіт та/або відповідальним особам структурних підрозділів під час розроблення/перегляду інструкцій із охорони праці. За потреби вносити зміни/доповнення до інструкцій, враховуючи нові нормативно-правові акти з охорони праці та ті, що втратили чинність ³ . Розробити/переглянути Інструкцію з охорони праці щодо дистанційної роботи в умовах воєнного стану	– Пункт 5 розділу IV Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9 (далі — Положення № 9) – Пункт 3.8 глави 3 Положення № 255 – Пункт 3 розділу I Положення № 9	
9	Для того щоб запобігти переохолодженню працівників у холодний період року, зокрема в неопалювальних приміщеннях, де на робочих місцях мікрокліматичні умови нижче за допустимі величини, розглянути з керівництвом питання: <ul style="list-style-type: none"> як виділити та облаштувати спеціальні приміщення/місця для обігріву установити засоби для швидкого та ефективного обігріву: <ul style="list-style-type: none"> тепловентилятори (теплові гармати) з металевим або керамічним нагрівальним елементом масляні обігрівачі (каміни) електричні конвектори електропечі інфрачервоні обігрівачі (з кварцовим нагрівальним елементом) кондиціонери з функцією обігріву та інверторною спліт-системою теплові насоси (повітря — повітря, з інверторною спліт-системою) 	– Пункт 2 розділу II Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці, затверджених наказом Мінсоцполітики від 29.11.2018 № 1804 – Частина четверта статті 8 Закону про охорону праці	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
	<ul style="list-style-type: none"> • карбонові обігрівачі тощо – влаштувати повітряні та/або повітряно-теплові завіси – установити режим праці та відпочинку, що передбачає можливість перерв для обігріву. Відповідні зміни та/або доповнення внести до колективного договору. Тривалість і періодичність перерв можна змінювати/визначати наказом по підприємству залежно від температури зовнішнього повітря – забезпечити працівників теплим спецодягом, спецвзуттям, рукавицями та іншими засобами індивідуального захисту (ЗІЗ). Розглянути питання придбання ЗІЗ понад установлені норми — електроковдр, спецодягу з підігрівом, каталітичних грілок тощо 		
10	<p>Організувати медичні огляди працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба в професійному доборі; щорічні обов'язкові медогляди осіб віком до 21 року.</p> <p>Взяти участь у складанні переліків професій і посад, згідно з якими працівники повинні проходити обов'язкові попередні та періодичні медичні огляди</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Частина перша статті 17 Закону про охорону праці – Стаття 169 Кодексу законів про працю України – Абзац сьомий пункту 3.12 глави 3 Положення № 255 	
11	<p>Організувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – очищення доріг, пішохідних доріжок і маршрутів пересування працівників підприємства від снігу, льоду й ожеледиці – посипання пішохідних доріжок і маршрутів пересування дрібним гранітним відсівом, піском, шлаком, сіллю тощо <p>Перевірити освітленість робочих місць і пішохідних доріжок</p>	Абзац дванадцятий пункту 3.14 глави 3 Положення № 255	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
12	Взяти під контроль укладання договору з навчальним центром або галузевим навчальним центром про навчання з питань охорони праці керівника підприємства, керівника служби охорони праці (СОП), членів комісій з перевірки знань із питань охорони праці підприємства, у яких закінчився строк перевірки знань	Абзац перший пункту 5.2 глави 5 Положення № 15	
13	<p>Контролювати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виконання робіт за нарядами-допусками та актами-допусками – оформлення нарядів-допусків та актив-допусків – ведення журналів реєстрації нарядів-допусків та актив-допусків 	<ul style="list-style-type: none"> – Пункт 2.3 розділу II Загальних вимог стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників, затверджених наказом МНС від 25.01.2012 № 67 – Положення № 1045 	
14	<p>Взяти участь у роботі комісії з контролю за станом охорони праці. Після перевірки провести підсумкову нараду з посадовими особами структурного підрозділу, де проходила перевірка, і членами комісії.</p> <p>За результатами перевірки оформити припис, де зазначити:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виявлені порушення – посилання на пункти, статті тощо, які порушено, назви нормативно-правових актів – строки усунення порушень – осіб, відповідальних за усунення порушень 	<ul style="list-style-type: none"> – Стаття 15 Закону про охорону праці – Глава 4 Положення № 255 	
15	Оформити номенклатурні справи СОП за 2022 рік і передати їх до архіву для тривалого зберігання з відповідним описом	Пункт 3.7 глави 3 Положення № 255	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
16	<p>Організувати розширену нараду, щоб підбити підсумки роботи з питань охорони та безпеки праці за 2022 рік і визначити завдання на 2023 рік.</p> <p>На нараді з охорони праці:</p> <ul style="list-style-type: none"> – звітувати про виконання запланованих заходів, зокрема профілактичних, необхідних для того, щоб усунути шкідливі й небезпечні виробничі чинники – розглянути ключові питання, які потрібно терміново розв'язати – обговорити: <ul style="list-style-type: none"> • питання забезпечення працівників підприємства ЗІЗ понад установлені норми у зв'язку із зовнішніми загрозами • організацію та якість навчання, спеціального навчання, інструктажів і перевірки знань із питань охорони праці – ознайомити присутніх із запланованими заходами на 2023 рік, обговорити їхню актуальність та визначити пріоритетні напрями, щоб поліпшити систему управління охороною праці – обговорити з головними спеціалістами порядок отримання/переоформлення документів дозвільного характеру 	<ul style="list-style-type: none"> – Пункт 3.11 глави 3 Положення № 255 – Частина четверта статті 8 Закону про охорону праці – Постанова КМУ від 24.03.2022 № 357 	
17	<p>Погодити складений у структурних підрозділах підприємства список посадових осіб⁴, які мають право:</p> <ul style="list-style-type: none"> – видавати наряди-допуски та/або акти-допуски – бути допускателями до робіт за нарядами-допусками та керівниками робіт <p>Надати список на затвердження керівнику підприємства</p>	Пункт 11 розділу I Положення № 1045	
18	Контролювати оформлення протоколів засідання комісії з перевірки знань із питань охорони праці та посвідчень про перевірку знань	Абзаци перший, другий пункту 3.13 глави 3 Положення № 15	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
19	<p>Подати пропозиції щодо створення на робочих місцях належних і сприятливих санітарно-гігієнічних умов праці, щоб їх внесли до наказу про підготовку роботи підприємства у весняно-літній період.</p> <p>Взяти участь у роботі комісії з перевірки підготовки підприємства до роботи у весняно-літній період</p>	Абзац десятий пункту 3.14 глави 3 Положення № 255	

¹ Нараду проводьте за потреби, але не рідше ніж раз на місяць. Можете проводити нараду в спеціальному залі; у структурному підрозділі, де виявили найбільше порушень або де сталися нещасні випадки на виробництві; у підрозділі, який перевіряла комісія з контролю за станом охорони праці тощо.

² Розробляйте/переглядайте інструкції завчасно, щоб їх можна було перевірити, погодити, затвердити, тиражувати та ознайомити з ними працівників до закінчення строку дії.

³ Рекомендуємо постійно моніторити новоприйняті НПАОП і ті, що втратили чинність, щоб своєчасно вносити зміни та/або доповнення до локальних документів із охорони праці вашого підприємства.

⁴ До списку включіть посадових осіб, які відповідають за експлуатацію обладнання, будівлі, споруди, та посадових осіб служб технічного забезпечення на підприємстві із системою централізованого ремонту й обслуговування обладнання.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Генеральний директор
 ПрАТ «Краща транспортна компанія»
 Мевченко Олег ШЕВЧЕНКО
 01.03.2023

ПЛАН РОБОТИ
начальника (інженера) з охорони праці служби (відділу)
охорони праці на II квартал 2023 року

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
1	Контролювати, щоб до роботи не допускали працівників без необхідних засобів індивідуального захисту (ЗІЗ), а також якщо ЗІЗ забруднені, несправні або з простроченими строками періодичних випробувань, що проводять відповідно до інструкцій з їх експлуатації	Пункт 12 розділу III Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці, затверджених наказом Мінсоцполітики від 29.11.2018 № 1804 (НПАОП 0.00-7.17-18; далі — Вимоги № 1804)	
2	Контролювати, щоб прийняті на зберігання теплий спеціальний одяг і спеціальне взуття, що були в ужитку, продезінфікували, ретельно очистили від забруднень і пилу, висушили та відремонтували	Пункт 22 розділу III Вимог № 1804	
3	Контролювати наявність інструкцій із охорони праці на робочих місцях або виробничих дільницях	Пункт 2 розділу V Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9 (НПАОП 0.00-4.15-98)	
4	Контролювати організацію безпечної експлуатації та обслуговування обладнання, що працює під тиском	Глави 1, 2 розділу VII Правил охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском, затверджених наказом Мінсоцполітики від 05.03.2018 № 333 (НПАОП 0.00-1.81-18; далі — Правила № 333)	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання
	на якій обговорити організацію підготовки до Тижня охорони праці з нагоди Всесвітнього дня охорони праці	(НПАОП 0.00-4.21-04; далі — Положення № 255)	
6	Організувати підготовку до Тижня охорони праці — видати наказ про підготовку до проведення Тижня охорони праці, в якому зобов'язати організаційний комітет: <ul style="list-style-type: none"> • підготувати конкурси, огляди щодо забезпечення безпеки та гігієни праці на робочому місці (дільниці), у структурному підрозділі • підготувати конкурси, вікторини, спортивні змагання із залученням членів сімей працівників підприємства • висвітлити інформацію про заплановані заходи в засобах масової інформації підприємства 		
7	Організувати розширену нараду під головуванням керівника підприємства за участю головних спеціалістів підприємства, керівників структурних підрозділів, голови профспілкового комітету та голів цехових комітетів, на якій підбити підсумки проведення Тижня охорони праці та нагородити переможців конкурсів, оглядів, вікторин, спортивних змагань		
8	Забезпечити висвітлення в засобах масової інформації підприємства результатів заходів, які провели під час Тижня охорони праці	Абзац п'ятий пункту 3.11 глави 3 Положення № 255	
9	Надати для включення до наказу про підготовку роботи підприємства у весняно-літній період перелік заходів, необхідних для того, щоб створити сприятливі санітарно-гігієнічні умови праці на робочих місцях	Абзац другий пункту 3.14 глави 3 Положення № 255	
10	Організувати перевірку комплектування приміщень для відпочинку в умовах екстремальних температур відповідним обладнанням — кондиціонерами, холодильниками тощо		

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відміт про виконані
11	Подати на розгляд керівництву підприємства пропозицію про надання протягом робочої зміни додаткового часу для відпочинку працівникам, які працюють на постійних робочих місцях за температури вище +28 °C та на непостійних робочих місцях за температури вище +30 °C	ДСН 3.3.6.042-99 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень»	
12	Організувати перевірку питних установок (пристроїв), щоб забезпечити питний режим працівників у літній період, та за потреби організувати постачання бутильованої питної води працівникам, які виконують роботи на віддалених територіях підприємства	Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10.01.2002 № 2918-III	
13	Перевірити контрольно-вимірювальні прилади, автоматичні захисти, арматуру та живильні пристрої обладнання, що працює під тиском. Перевірити наявність експлуатаційної документації та маркувальних табличок на обладнанні, що працює під тиском	Глава 3 розділу VII та пункти 1, 2 розділу IV Правил № 333	
14	Контролювати забезпечення працівників мийними та знешкочувальними засобами	Частина перша статті 8 Закону про охорону праці	
15	Контролювати дотримання вимог безпеки під час робіт із ручним електрифікованим інструментом	Глава 2 розділу III Правил охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, затверджених наказом Міністерства енергетики від 19.12.2013 № 966 (НПАОП 0.00-1.71-13; далі — Правила № 966)	
16	Контролювати дотримання вимог охорони праці під час робіт із пневматичним інструментом	Глава 4 розділу III Правил № 966	
17	Організувати ознайомлення посадових осіб підприємства зі змінами до Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, які внесла постанова КМУ від 20.01.2023 № 59. Надати роз'яснення щодо внесених змін і доповнень	Пункт 3.9 глави 3 Положення № 255	
18	Перевірити, чи вчасно, якісно й ефективно проводять інструктажі	Абзац сьомий пункту 3.14 глави 3 Положення № 255	

№ з/п	Заплановані заходи	Посилання на нормативний документ	Відмітка про виконання				
	під час інструктажів, опитувати працівників після інструктажів щодо засвоєної інформації)			21	З огляду на зміни до нормативно-правових актів із охорони праці та штатного розпису організувати перегляд програм спеціального навчання та програм стажування за кожною професією згідно з функціональними обов'язками працівника	Абзац другий пункту 3.11 глави 3 Положення № 255	
19	Контролювати, щоб під час навчання та інструктажів із охорони праці працівникам надавали інформацію з питань: <ul style="list-style-type: none"> що робити: <ul style="list-style-type: none"> у разі сигналу «Увага всім! Повітряна тривога» якщо зник мобільний зв'язок вашого оператора у разі обвалу будинку, споруди у надзвичайних ситуаціях — у разі пожежі, хімічної небезпеки тощо якщо виявили вибухонебезпечні предмети у разі загрози бомбардування з повітря, вибухів, артобстрілів, стрілянини як розпізнати БПЛА та вберегтися від цієї зброї що означають правила «двох стін», «двох виходів» як безпечно користуватися електрогенератором як надати домедичну допомогу при контузії від вибухової хвилі 			22	Контролювати дотримання вимог охорони праці під час робіт із канатами, стропами, ланцюгами та шнурами	Глава 5 розділу IV Правил № 966	
				23	Контролювати, щоб засоби підмоцнування, тара, вантажозахоплювальні пристрої, пристосування для вивірення і тимчасового закріплення конструкцій, ферм тощо (далі — технологічна оснастка), огороження, захисні сітки, перекриття й інші засоби запобігання падінню працівників, матеріалів, предметів тощо з висоти, засоби захисту від ураження електричним струмом, дії машин, обладнання, впливу шуму, вібрації, шкідливих речовин тощо (далі — засоби колективного та індивідуального захисту), які застосовують під час робіт на висоті, відповідали вимогам чинного законодавства	Пункт 1.8 розділу 1 Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті, затверджених наказом Держгірпромнагляду від 27.03.2007 № 62 (НПАОП 0.00-1.15-07; далі — Правила № 62)	
20	На нараді з охорони праці: <ul style="list-style-type: none"> звітувати про виконання (часткове виконання) запланованих заходів та комплексних заходів з досягнення встановлених нормативів безпеки та гігієни праці, виробничого середовища за I півріччя 2023 року обговорити причини невиконання (часткового виконання) запланованих заходів обговорити планові заходи та комплексні заходи з досягнення встановлених нормативів безпеки та гігієни праці, виробничого середовища на II півріччя 2023 року установити пріоритетність виконання запланованих заходів — з урахуванням їх ефективності щодо зниження можливих ризиків та небезпек на робочих місцях; з огляду на співвідношення вкладених коштів до фактичного результату 	Абзац четвертий пункту 3. глави 3 Положення № 255		24	Контролювати, щоб засоби колективного й індивідуального захисту, технологічну оснастку використовували за призначенням, зберігали в технічно справному стані та проводили їх технічне обслуговування, ремонт, а також експлуатаційні випробування відповідно до законодавства й документів із експлуатації виробників	Пункт 1.9 розділу 1 Правил № 62	

Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України (Викладено у новій редакції від 22.11.2017 № 1514 Наказом Міністерства освіти і науки України)

Як проводити навчання працівників з питань охорони праці під час воєнного стану?

Законодавство з охорони праці дозволяє роботодавцю на власний розсуд визначати форму та механізм навчання з питань праці своїх працівників, а також встановлювати обсяг вивчення вимог законодавства та нормативно-правових актів з охорони праці. Відповідна підготовка може здійснюватися як власними силами, так і навчальним центром на договірних умовах. Перевірка знань після проведеної навчальними центрами підготовки з питань охорони праці продовжує здійснюватися, в тому числі дистанційно органом Держпраці та її територіальними органами.

При укладенні трудового договору про дистанційну роботу на роботодавця покладається обов'язок систематичного проведення інструктажу (навчання) працівника з питань охорони праці і протипожежної безпеки в межах використання таким працівником обладнання та засобів, рекомендованих або наданих роботодавцем.

Дистанційна перевірка знань здійснюється за умови:

- забезпечення візуальної аутентифікації того, хто проходить перевірку знань з питань охорони праці;
  - особистої присутності членів комісії з перевірки знань з питань охорони праці.

Дистанційна перевірка знань реалізується шляхом передачі відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному режимі.

Якщо станеться нещасний випадок, і буде проводитись перевірка проведення інструктажу, можна надати запис відеоконференції з проведенням інструктажу та наявністю слухача або працівника, і зведену відомість з оцінюванням знань з цього питання.

**ЗВЕРНІТЬ
УВАГУ!**

Приклади інструкцій

(повне найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ _____
(посада керівника підприємства)
№ _____
(число, місяць, рік)

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № _____ для електрозварника ручного зварювання

1. Загальні положення

1.1. Ця інструкція є нормативним актом, який містить обов'язкові для виконання вимоги з охорони праці для електрозварника ручного зварювання (далі — електрозварник), і призначена для проведення інструктажів із питань охорони праці*.

1.2. Інструкція розроблена відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15, і з урахуванням вимог Правил улаштування електроустановок, затверджених наказом Міненерговугілля від 21.07.2017 № 476; Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 09.01.1998 № 4; Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Мінпаливенерго від 25.07.2006 № 258; інших нормативних документів.

1.3. Постійні робочі місця електрозварників розташовані в приміщеннях і обладнані зварювальними постами.

Постійні робочі місця електрозварників обладнують припливно-витяжною вентиляцією, перегородками або ширмами з негорючого матеріалу висотою не менше ніж 1,8 м, а відстань між перегородкою та підлогою — не більше ніж 50 мм, забезпечують засобами пожежогасіння.

1.4. Електрозварювальну установку приєднувати до електричної мережі тільки через комутаційні апарати. Живлення зварювальної дуги від силової, освітлювальної і контактної мереж заборонено.

1.5. Приєднують зварювальні установки до електричної мережі й від'єднують від неї електро-технічні працівники, які експлуатують цю мережу.

1.6. Електрозварювальні установки на весь період роботи заземлити мідним проводом площею перерізу не менше ніж 6 мм² або сталевим прутком/смушкою площею перерізу не менше ніж 12 мм². Заземлювати установку через спеціальний болт на її корпусі.

Заземлювати електрозварювальні установки до їх підключення до електричної мережі та зберігати заземлення до відключення їх від електричної мережі.

1.7. Зварювання здійснювати із застосуванням двох проводів. Як зворотний провід можна використати сталеві, алюмінієві або мідні шини будь-якого профілю, а також зварювальні плити, стелажі та саму конструкцію, що зварюється, за умови, що перетину вказаних елементів достатньо, щоб забезпечити безпечно, за умовами нагрівання, протікання зварювального струму.

1.8. Проводи, що приєднані до зварювальних апаратів, розподільних щитів, мають бути надійно ізольованими. Якщо ізоляція проводів ушкоджена, замінити їх або помістити в гумовий шланг.

1.9. З'єднувати зварювальні кабелі опресовуванням, зварюванням або паянням. Підключати кабель до зварювального обладнання опресованими чи припаяними кабельними наконечниками.

1.10. На корпусі зварювального трансформатора або перетворювача зазначити інвентарний номер, дату наступного вимірювання опору ізоляції (раз на 12 місяців) і належність цеху.

1.11. Електродотримачі для зварювальних робіт мають бути заводського виготовлення. Не застосовувати саморобні електродотримачі або з порушеною ізоляцією рукоятки.

1.12. До самостійної роботи допускають працівників віком від 18 років, які пройшли:

- професійну підготовку;
- попередній медичний огляд і згідно з висновком медичної комісії придатні до роботи за професією;
- вступний інструктаж із питань охорони праці;
- спеціальне навчання і перевірку знань із питань охорони праці та пожежної безпеки;
- первинний інструктаж із питань охорони праці на робочому місці;
- навчання та мають кваліфікаційну групу з електробезпеки не нижче ніж II.

1.13. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи електрозварник проходить стажування під керівництвом кваліфікованого працівника протягом 2—15 змін. Допуск до самостійної роботи керівник оформлює розпорядженням по підприємству.

1.14. У процесі роботи електрозварник проходить:

- 1) повторний інструктаж — не рідше ніж раз на три місяці;
- 2) позаплановий інструктаж — у разі:
  - уведення в дію нових або при внесенні змін до нормативно-правових актів із охорони праці;
  - зміни технологічного процесу, заміни або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших чинників, що впливають на стан охорони праці;
  - порушень вимог нормативно-правових актів із охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
  - перерв у роботі більше ніж на 30 календарних днів;
- 3) цільовий інструктаж — у разі:
  - ліквідації аварії або стихійного лиха;
  - проведення робіт, на які відповідно до законодавства оформлюють наряд-допуск, наказ або розпорядження;
- 4) навчання за програмою спеціального навчання з питань охорони праці — щорічно.

1.15. Під час роботи в цеху звертати увагу на всі звукові сигнали; не перебувати під вантажем, між устаткуванням, що працює.

1.16. Якщо стан здоров'я незадовільний чи є ознаки захворювання, не розпочинати роботу та доповісти безпосередньому керівнику робіт, за потреби звернутися до лікаря.

1.17. Не курити та не користуватися відкритим вогнем поблизу легкозаймистих і горючих речовин. Курити тільки в спеціально відведених місцях.

1.18. Не залишати робоче місце без дозволу безпосереднього керівника робіт, окрім випадків, які загрожують життю або здоров'ю.

1.19. Основні шкідливі та небезпечні виробничі чинники для електрозварника:

- несправні робочий інструмент, пристосування та обладнання;
- запиленість і загазованість робочого місця;
- отруєння шкідливими газами, що виділяються під час зварювання;
- недостатня освітленість робочих місць, проходів, проїздів;
- захаращеність робочої зони;
- падіння з висоти, падіння в технологічні отвори, падіння предметів і матеріалів;
- підвищена забрудненість повітряного середовища пилом і газами;
- несправний стан і неправильне використання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ);
- ураження електричним струмом;

працюємо з документами

- опік очей електричною дугою, опіки від крапель металу й шлаків;
- кліматичні чинники — дощ, сніг, обмерзання, дія підвищених або низьких температур

1.20. Електрозварника забезпечують спецодягом і спецвзуттям згідно із затвердженими номами:

Найменування ЗІЗ	Строк носіння
Костюм брезентовий або костюм для зварника	12 місяців
Черевки шкіряні	12 місяців
Рукавиці брезентові	1 місяць
Рукавиці-краги	1 місяць
Каска	До зносу
Щиток захисний	До зносу
Окуляри захисні	До зносу
На зовнішніх роботах додатково	
Куртка бавовняна з вогнезахисним просоченням на утеплювальній прокладці	36 місяців
Брюки бавовняні з вогнезахисним просоченням на утеплювальній прокладці	36 місяців
Напівчоботи утеплені	48 місяців

1.21. Електрозварник повинен дотримувати санітарних норм і правил особистої гігієни:

- утримувати робоче місце в чистоті;

1.21. Електрозварник повинен дотримувати санітарних норм і правил особистої гігієни:

- утримувати робоче місце в чистоті;
- не мити руки та не чистити одяг горючими рідинами;
- зберігати та вживати їжу в спеціально обладнаному для цього приміщенні;
- перед тим як приймати їжу, вимити руки з милом.

1.22. Тримати спецодяг у місцях, що спеціально обладнані для його зберігання. Регулярно здавати спецодяг на прання та ремонт.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Надягти справний спецодяг і спецвзуття; приготувати захисні щитки, рукавиці. Брезентову куртку й штани надягати навипуск, взуття щільно зашнурувати.

2.2. Отримати завдання від безпосереднього керівника робіт, інструктаж із охорони праці, за потреби розписатися в наряді-допуску.

2.3. Виконати заходи безпеки, передбачені в наряді-допуску. Місце робіт обгородити та забезпечити засобами пожежогасіння.

2.4. Перевірити справність зварювального устаткування, наявність заземлення, цілісність кабелів, наявність наконечників, щільність з'єднання всіх контактів.

2.5. Підготувати:

- діелектричні рукавички, килимки, калози — для роботи у вологих приміщеннях;
- дерев'яні трапики — для роботи лежачи.

2.6. Не розпочинати роботу, якщо виявили несправності устаткування та засобів захисту: відсутність заземлення зварювального трансформатора, огорожень робочого місця, несправність щитка, електродотримача.

2.7. Перед початком зварювальних робіт у ємності, що перебувала в експлуатації, провентилувати її 5—6-кратним замінюванням повітря.

2.8. Перед тим як зварювати ємність, у якій перебувало рідке паливо, легкозаймисті або горючі рідини, кислоти, гази, від'єднати її від трубопроводів, якими шкідливі речовини можуть потрапити в цю ємність, заглушити, а потім очистити, промити гарячою водою з каустичною содою, пропарити, просушити й провентилувати. Після цього ємність перевірити на відсутність небезпечної концентрації шкідливих речовин.

2.9. Перед початком зварювальних робіт у підземній споруді перевірити вміст імовірних шкідливих речовин, вибухонебезпечних концентрацій газів.

2.10. Про всі несправності обладнання доповісти безпосередньому керівнику робіт і не розпочинати роботу, доки не усунуть несправності.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Виконувати тільки ту роботу, що доручив безпосередній керівник робіт.

3.2. Перед запалюванням дуги попередити працівників, що допомагають електрозварнику, та тих, які працюють поруч, і надягти захисні окуляри, що забезпечують поглинання шкідливих випромінювань.

3.3. Виконувати роботи на висоті допускається з лісів, риштувань тільки після того, як вжили заходів, що запобігають загорянню дерев'яних елементів.

3.4. Місце робіт на висоті огородити.

3.5. Електрозварник, що працює на висоті, повинен мати спеціальні сумки для електродів і металеві ящики для недогарків.

3.6. Під час електрозварювальних робіт у сирих місцях перебувати на настилі із сухих дощок або на діелектричному килимку.

3.7. У разі тимчасової відсутності на робочому місці виключити зварювальний апарат.

3.8. Під час зварювальних робіт в умовах підвищеної небезпеки та можливого ураження електричним струмом працювати в діелектричних рукавичках, калошах та/або користуватися килимками.

3.9. Не виконувати зварювальні роботи з приставних переносних драбин.

3.10. Заборонено застосовувати для попереднього знежирення поверхонь під зварювання гас, бензин, ацетон та інші горючі й легкозаймисті речовини, а також хлорпохідні вуглеводні.

3.11. Заборонено виконувати одночасно зварювальні та лакофарбові роботи на обладнанні, машинах, механізмах, устаткованні тощо, розташованих в одному приміщенні.

3.12. Зварювальні роботи всередині барабанів, котлів та інших резервуарів, а також усередині підземних споруд виконувати не менше ніж трьом працівникам.

Електрозварника, що виконує роботи всередині ємності, страхує за допомогою рятувальної мотузки слюсар. Електрозварник, що перебуває всередині резервуара, повинен використовувати рятувальний лямковий пояс зі страхувальним канатом.

Третій працівник стежить за роботою зварника й передає йому необхідні матеріали та інструменти.

Один зі спостерігачів повинен мати II групу з електробезпеки або вище.

3.13. Зварювання в замкнутому або обмеженому просторі виконувати за наявності:

- не менше ніж два прорізи (люки, вікна, двері) — щоб забезпечити можливість прокладання комунікацій і здійснювати швидко евакуацію працівників із замкнутого простору;
- припливно-втяжною вентиляцією, що безперервно працює та забезпечує допустимі концентрації вмісту шкідливих речовин і достатній вміст кисню;
- обмежника напруги холостого ходу — при ручному дуговому зварюванні змінним струмом.

3.14. Виконувати електрозварювальні роботи під час дощу та снігопаду тільки за наявності над устаткованням і робочим місцем зварника навсів із негорючих матеріалів.

3.15. Під час робіт у виробничих приміщеннях робоче місце зварника відгородити від інших робочих місць перегородками з негорючого матеріалу заввишки не менше ніж 1,8 м. Відстань між перегородкою та підлогою має бути не більше ніж 50 мм.

3.16. Перед зварювальними роботами ретельно очистити деталі, що зварюють, зовні й зсередини від окалини, пилу, а їхню поверхню — від задирок.

3.17. Місце робіт очистити від горючих речовин і матеріалів залежно від висоти місця зварювання над рівнем підлоги:

Висота точки зварювання над рівнем підлоги, м	0—2	2	3	4	6	8	10	Понад 10
Мінімальний радіус зони, м	5	8	9	10	11	12	13	14

Розміщені в межах указаних радіусів будівельні конструкції, настили підлог, горючі частини обладнання та ізоляцію захистити від потрапляння на них іскор металевими екранами, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу, за потреби — полити водою.

3.18. Зварювати посудини, трубопроводи та інші апарати, що перебувають під тиском, заборонено.

працюємо з документами

3.19. Не використовувати як зворотний провід мережі заземлення, а також металеві конструкції будинків, комунікації технологічного устаткування.

3.20. Заборонено одночасно виконувати електрозварювальні та газополум'яні роботи всередині барабанів, казанів і резервуарів.

3.21. Під час зварювальних робіт тривалість перебування усередині резервуара або підземного спорудження, а також тривалість відпочинку з виходом із резервуара визначає майстер.

3.22. Електрозварювальні роботи всередині ємностей за температури повітря в них вище ніж +43 °С проводити із застосуванням спеціальних ЗІЗ, які забезпечують ефективний теплозахист і подання чистого повітря до працівника.

3.23. Під час зварювання металоконструкцій масою понад 15 кг стаціонарні робочі місця обладнати засобами механізації.

3.24. Освітленість робочої зони під час зварювальних робіт усередині ємності має бути не менше ніж 30 лк. Зони робіт освітлювати світильниками спрямованої дії, установленими ззовні, або ручними переносними світильниками напругою 12 В.

3.25. Якщо електрозварник під час роботи відчув хоча б слабку дію електричного струму, він зобов'язаний припинити роботу й доповісти про це безпосередньому керівнику робіт.

3.26. Під час зварювальних робіт на висоті використовувати монтажні пояси зі стропом зі сталевого каната або ланцюга.

3.27. Заборонено:

- працювати з несправною апаратурою;
- зварювати свіжофарбовані конструкції та вироби до повного висихання фарби;
- користуватися одягом та рукавицями зі слідами мастил і жирів, бензину, гасу тощо;
- допускати контакт електричних проводів із балонами зі стисненими, зрідженими й розчиненими газами;

- виконувати роботи на апаратах і комунікаціях, заповнених горючими й токсичними матеріалами, а також на тих, що перебувають під тиском негорючих рідин, газів, пару та повітря або під електричною напругою;
- проводити роботи на елементах будинків, виготовлених із металевих конструкцій з горючими та важкогорючими утеплювачами.

3.28. Про нещасний випадок, що стався на виробництві, негайно доповісти безпосередньому керівнику робіт.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Відключити зварювальний апарат, зібрати зварювальний кабель і прибрати їх у відведене для зберігання місце.

4.2. Зібрати недогарки електродів у спеціальну ємність, обрізки металу — у ємність для металобрухту.

4.3. Оглянути зварювальну установку, очистити агрегати й пускову апаратуру.

4.4. Доповісти безпосередньому керівнику робіт про всі недоліки чи небезпеки під час робіт.

У разі роботи в декілька змін доповісти про це також працівнику, який приймає зміну.

4.5. Зняти спецодяг, спецвзуття та інші ЗІЗ і залишити на зберігання в побутових приміщеннях.

За потреби спецодяг здавати в ремонт і прання.

4.6. Прийняти теплий душ. Під час пересування вологою і мокрою підлогою роздягальень та душових бути обережним — при кожному кроці впевнитися, що нога надійно стоїть на підлозі.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Якщо стався нещасний випадок чи раптове захворювання, виявили несправності обладнання, інструменту, засобів захисту, а також виникли небезпечні або шкідливі виробничі чинники, що загрожують життю і здоров'ю працівників, негайно припинити роботу, повідомити про те, що сталося, безпосередньому керівнику робіт і виконувати його вказівки.

5.2. Ознаки можливих аварійних ситуацій:

- їдкий запах, запах гару, диму, горілої ізоляції тощо;
- несправне заземлення устаткування;
- електричні удари під час дотику до металевих неструмовідних частин механізмів, обладнання.

5.3. У разі пожежі вжити заходів щодо локалізації загоряння наявними первинними засобами пожежогасіння. За потреби викликати пожежно-рятувальний підрозділ за телефоном 101.

5.4. Якщо є потерпілі, надати їм домедичну допомогу, за потреби викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103.

5.5. Домедичну допомогу потерпілим надавати згідно з Інструкцією про порядок надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах, що діє на підприємстві.

_____ (посада керівника підрозділу (організації) — розробника)

_____ (підпис)

_____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено:

Керівник (спеціаліст)
служби охорони праці підприємства

_____ (підпис)

_____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Керівник (фахівець)
із правових питань**

_____ (підпис)

_____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

** За потреби інструкцію погоджують інші уповноважені служби, підрозділи та посадові особи підприємства, перелік яких визначає служба охорони праці.

ПРИКЛАД РОБОЧОЇ ІНСТРУКЦІЇ КУХАРЯ

Заклад освіти «Зразковий»
(30 «Зразковий»)

РОБОЧА ІНСТРУКЦІЯ кухаря (код КП 5122)

23.01.2023 № 9

Київ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЗО «Зразковий»
Справна Олена СПРАВНА
23.01.2023

1. Загальні положення

1.1. Кухаря приймає на роботу та звільняє з неї наказом директора закладу з дотриманням вимог чинних нормативно-правових актів про працю.

1.2. Кухар підпорядковується заступнику директора з господарської роботи та сестрі медичній, сестрі медичній з дієтичного харчування.

1.3. У своїй роботі кухар керується нормативно-правовими актами з питань організації харчування дітей в закладах освіти; нормами харчування та порядком організації харчування, правилами й нормами охорони праці, пожежної безпеки, санітарії та гігієни; наказами директора, Статутом та Правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти, цією робочою інструкцією.

2. Завдання та обов'язки

2.1. Бере участь у складанні меню-розкладу та примірного чотиритижневого сезонного меню.

2.2. Отримує від комірника необхідні продукти харчування і продовольчу сировину відповідно до меню-розкладу, забезпечує їх зберігання для приготування страв.

2.3. Відповідає за зберігання та використання денного запасу продуктів.

2.4. Проводить контрольну зачистку свіжих овочів після їх завезення в заклад освіти. Установлює фактичну кількість їх відходів зважуванням продукту до і після його холодної обробки.

2.5. Проводить контрольну кулінарну обробку в разі надходження продуктів харчування, у яких питома вага відходів перевищує стандартну, та встановлює фактичну кількість відходів. Зазначає в Зошиті обліку відходів фактичну кількість відходів, якщо питома вага неістівної частини продуктів харчування перевищує стандартні відходи.

2.6. Здійснює холодну та теплову кулінарну обробку продуктів харчування та продовольчої сировини.

2.7. Кулінарну обробку продуктів харчування та продовольчої сировини проводить із максимальним збереженням смакової якості і поживної цінності, зокрема вітамінів.

2.8. Під час приготування страв суворо дотримується поточності виробничого процесу. Обробку сирих і готових продуктів проводить на різних столах з відповідним маркуванням.

2.9. Готує страви з дотриманням норм харчування, вимог санітарного законодавства та законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів. Приготування готових страв здійснює з дотриманням процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР).

2.10. Відповідає за повноту закладання продуктів харчування і продовольчої сировини, вихід страв.

2.11. Своєчасно та якісно готує страви, при цьому суворо дотримується технології приготування страв, рецептури, а також відповідно до вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів та норм харчування.

2.12. Під час приготування страв і виробів, що не містять глютену, дотримується вимог щодо запобігання потраплянню глютену до таких страв.

2.13. Підтримує гігієну в усьому харчовому ланцюгу, які необхідні для виробництва безпечних харчових продуктів для споживання дітьми, а також дотримується правил поводження з харчовими продуктами.

2.14. Зменшує ризик перехресного забруднення, належно плануючи та організовуючи потоки руху неперероблених, частково перероблених та перероблених харчових продуктів, допоміжних матеріалів для переробки харчових продуктів, предметів та матеріалів, що контактують з харчовими продуктами, так, щоб вони не несли загрозу безпечності продуктів.

2.15. Запобігає забрудненню харчових продуктів від скляних предметів і предметів з дерева, які за можливості не використовує в технологічних процесах. Якщо використання таких предметів необхідне, то підтримує їх у належному стані, перевіряє цілісність і неушкодженість скляних виробів.

2.16. Відповідно до меню-розкладу відбирає добові проби страв з казана у присутності членів бракеражної комісії.

2.17. Проби відбирає в чистий посуд з кришкою (попередньо помитий та перекип'ячений) до видачі їжі дітям в об'ємі порцій для найменшої вікової групи, зберігає у холодильнику на харчоблоці за температури + 4 ... + 8 °C із зазначенням дати та часу відбирання. Проби страв кожного прийому їжі зберігаються протягом доби до закінчення аналогічного прийому їжі наступного дня, зокрема сніданок до закінчення сніданку наступного дня, обід до закінчення обіду наступного дня.

2.18. Сприяє постійному оновленню та підтримує в належному робочому стані обладнання та устаткування харчоблоку, посуд, меблі, системи енергозабезпечення, водопостачання та водовідведення, вентиляції та очистки повітря, створює умови для зберігання харчових продуктів, готових страв.

2.19. Контролює температурний режим холодильного обладнання.

2.20. Дотримується санітарних норм, стежить за чистотою харчоблоку, кухонного начиння.

2.21. Видає страви з харчоблоку на вікові групи відповідно до норм та режиму харчування дітей у суворо визначений час після закінчення їх приготування та бракеражу.

2.22. Раціонально та ефективно організовує працю на робочому місці.

2.23. Проходить навчання й перевірку знань з питань охорони праці раз на три роки.

2.24. Проходить інструктажі з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у разі надзвичайних ситуацій, дотримується їх вимог.

2.25. У разі надзвичайних ситуацій вживає заходів, визначених Правилами внутрішнього розпорядку закладу освіти, інструкціями, регламентами тощо.

2.26. Вимикає всі електроприлади, крім холодильників, у приміщеннях (незалежно від їх призначення), які після закінчення робіт замикають і не контролюють.

2.27. негайно сповіщає про пожежу директора закладу або особу, що його заміщує, заступника директора з господарської роботи, якщо виявлено пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури в приміщенні тощо). Повідомляє про це за телефоном 101 найближчий пожежно-рятувальний підрозділ, чітко називаючи адресу закладу, вказує кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, наявність людей у будівлі, а також свою посаду та прізвище.

2.28. Проходить обов'язкові профілактичні медичні огляди в установлені терміни.

2.29. Надягає промаркований санітарний одяг для виконання робіт, що пов'язані з організацією харчування. Залишає перед відвідуванням туалету санітарний одяг на вішалці поруч із дверима туалету. Після відвідування туалету мие руки та дезінфікує їх засобами, дозволеними до використання.

2.30. Замінює санітарний одяг у міру забруднення.

2.31. Дотримується правил поведінки у закладі, що передбачають вимоги до входу та виходу з приміщень, переміщення у виробничих, допоміжних і побутових приміщеннях, носіння особистих предметів, прикрас, дії у випадку порізів чи пошкоджень, приймання їжі, миття рук, паління, відвідування туалетів, зберігання та використання особистого та спеціального одягу та взуття.

2.32. Не допускається до роботи з метою запобігання можливості забруднення харчових продуктів через неналежний стан здоров'я чи невідповідний зовнішній вигляд.

2.33. Щодня особисто розписується в журналі здоров'я працівників харчоблоку про відсутність дисфункції кишечника та гострих респіраторних інфекцій.

2.34. Не перебуває на робочому місці із симптомами інфекційних захворювань.

2.35. Не курить, не вживає алкогольні напої в приміщеннях і на території закладу освіти.

2.36. Під час карантину дотримується санітарних вимог, на робочому місці носить захисну маску, змінює її кожні 2—4 години або коли вона стала вогкою; регулярно мие / дезінфікує руки; не торкається обличчя немитими руками; дотримується дистанції 1,5—2 м під час спілкування з іншими людьми; залишається вдома, якщо є симптоми захворювання, і повідомляє заступника директора з господарської роботи чи директора.

3. Права

Кухар має право:

3.1. На належні організаційно-технічні умови, щоб виконувати обов'язки згідно з цією робочою інструкцією.

3.2. Надавати пропозиції сестрі медичній, сестрі медичній з дієтичного харчування, директору закладу щодо підвищення якості харчування дітей у закладі освіти.

3.3. Звертатися до заступника директора з господарської роботи із зауваженнями щодо забезпечення на харчоблоці безпечних умов праці.

3.4. Бути членом професійної спілки та інших об'єднань громадян, діяльність яких не заборонена законом.

3.5. Захищати свої інтереси та права в усіх інстанціях, зокрема суді.

3.6. Відмовитися виконувати роботу, якщо виникла загроза життю та здоров'ю, до мо-

Додайте нижній КОЛОНТИТУЛ

менту усунення небезпеки.

4. Відповідальність

Кухар несе відповідальність за:

4.1. Неякісне або несвоєчасне виконання обов'язків відповідно до цієї робочої інструкції.

4.2. За зберігання та використання денного запасу продуктів, повноту закладки продуктів і вихід страв, якість і своєчасне приготування їжі, дотримання технології виготов-

лення, відбір та зберігання добової проби страв, додержання правил особистої гігієни, санітарний стан приміщень харчоблоку.

4.3. Порушення Статуту та Правил внутрішнього розпорядку закладу освіти.

4.4. Заподіяння матеріальної шкоди закладу освіти.

4.5. Порушення правил і норм охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки, передбачених відповідними правилами та інструкціями.

5. Повинен знати

5.1. Нормативно-правові акти та локальні документи закладу освіти з організації харчування дітей.

5.2. Основи та особливості харчування дітей раннього та передшкільного віку.

5.3. Характеристики та біологічну цінність продуктів харчування, ознаки та органолептичні методи визначення їх доброякісності.

5.4. Строки та умови зберігання та використання продуктів харчування, продовольчої сировини, напівфабрикатів і готової продукції.

5.5. Асортимент, рецептури, технологію приготування всіх видів страв, дозволених для харчування дітей у закладі освіти.

5.6. Норми закладки продуктів харчування, продовольчої сировини та виходу готової продукції.

5.7. Заходи профілактики харчових отруєнь.

5.8. Правила безпечності за системою НАССР.

5.9. Правила експлуатації технологічного обладнання, виробничого інвентарю, інструменту, ваговимірювальних приладів, їх призначення та використання у технологічному процесі.

5.10. Правила й норми охорони праці, цивільного захисту, пожежної безпеки, санітарії та гігієни.

5.11. Порядки надання домедичної допомоги, порядок дій у надзвичайних ситуаціях.

6. Кваліфікаційні вимоги

6.1. Кухар 3-го розряду. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта і професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

6.2. Кухар 4-го розряду. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією кухаря 3-го розряду — не менше року та кваліфікаційна атестація на виробництві з присвоєнням 4-го розряду.

6.3. Кухар 5-го розряду. Неповна вища освіта за напрямом підготовки «Харчова технологія та інженерія», спеціальністю «Технологія харчування» без вимог до стажу роботи або професійно-технічна освіта, підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією кухаря 4-го розряду — не менше двох років і кваліфікаційна атестація на виробництві з присвоєнням 5-го розряду.

6.4. Кухар 6-го розряду. Неповна вища освіта за напрямом підготовки «Харчова технологія та інженерія», спеціальністю «Технологія харчування», підвищення кваліфікації

та стаж роботи за професією кухаря 5-го розряду — не менше трьох років і кваліфікаційна атестація на виробництві з присвоєнням 6-го розряду.

6.5. За виробничої необхідності — без стажу роботи, встановленого кваліфікаційними вимогами, і професійної освіти, проте має достатній практичний досвід, якісно та в повному обсязі виконує покладені на нього завдання й обов'язки.

7. Взаємовідносини (зв'язки) за посадою

Кухар взаємодіє з:

7.1. Сестрою медичною, сестрою медичною з дієтичного хачування.

7.2. Заступником директора з господарської роботи.

7.3. Комірником.

7.4. Підсобними працівниками.

Директор

Справна

Олена СПРАВНА

Візи

З інструкцією ознайомлений(а):

Гарна

Олена ГАРНА

25.01.2023

Трудові відносини під час воєнного стану в Україні

Воєнний стан кардинально вплинув на всі сфери життя українців, включно з трудовою діяльністю.

- Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» (№ 2136) ст. 3 Особливості переведення та зміни істотних умов праці в умовах воєнного часу
- Стаття 64 Конституції України зазначає, що в умовах воєнного стану можуть встановлюватися окремі **обмеження прав і свобод** із зазначенням строку дії цих обмежень, але не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 Конституції України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану

{Із змінами, внесеними згідно із Законом
[№ 2352-ІХ від 01.07.2022](#)}

Стаття 1. Дія норм законодавства про працю в умовах воєнного стану

1. Цей Закон визначає особливості проходження державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, особливості трудових відносин працівників усіх підприємств, установ, організацій в Україні незалежно від форми власності, виду діяльності і галузевої належності, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні, а також осіб, які працюють за трудовим договором, укладеним з фізичними особами (далі - працівники), у період дії воєнного стану, введеного відповідно до [Закону України](#) "Про правовий режим воєнного стану.

{Частина перша статті 1 в редакції Закону [№ 2352-ІХ від 01.07.2022](#)}

2. На період дії воєнного стану вводяться обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина передбачених [статтями 43, 44](#) Конституції України.

{Частина друга статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2352-ІХ від 01.07.2022](#)}

3. У період дії воєнного стану не застосовуються норми законодавства про працю, законів України "[Про державну службу](#)", "[Про службу в органах місцевого самоврядування](#)", інших законодавчих актів, що регулюють діяльність державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування у частині відносин, врегульованих цим Законом.

{Частина третя статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2352-ІХ від 01.07.2022](#)}

Стаття 2. Особливості укладення трудового договору в умовах воєнного стану

1. У період дії воєнного стану сторони за згодою визначають форму трудового договору.

2. При укладенні трудового договору в період дії воєнного стану умова про випробування працівника під час прийняття на роботу може встановлюватися для будь-якої категорії працівників.

Стаття 3. Особливості переведення та зміни істотних умов праці в умовах воєнного часу

У період дії воєнного стану роботодавець має право перевести працівника на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором, без його згоди (крім переведення на роботу в іншу місцевість, на території якої тривають активні бойові дії), якщо така робота не протипоказана працівникові за станом здоров'я, лише для відвернення або ліквідації наслідків бойових дій, а також інших обставин, що ставлять або можуть становити загрозу життю чи нормальним життєвим умовам людей, з оплатою праці за виконану роботу не нижче середньої заробітної плати за попередньою роботою.

Як укласти трудовий договір?

- Роботодавці й працівники самі вирішують, чи укласти договір у письмовій формі.
  - На період воєнного стану допускаються строкові договори з новими працівниками, зокрема для заміни тимчасово відсутніх працівників, які в евакуації, відпустці чи втратили працездатність.

- У період дії воєнного стану сторони за згодою визначають форму трудового договору

- При укладенні трудового договору в період дії воєнного стану умова про випробування працівника під час прийняття на роботу може встановлюватися для будь-якої категорії працівників.

Що означає призупинення дії трудового договору?

- Якщо внаслідок військової агресії неможливе надання та виконання роботи, закон допускає тимчасове призупинення дії трудового договору.
- Трудові відносини при цьому зберігаються.
- Про це роботодавець і працівник мають повідомити один одного в будь-який доступний спосіб.

Звільнення працівника

Роботодавцям дозволяється звільнити працівника під час тимчасової непрацездатності чи відпустки (крім відпустки у зв'язку вагітністю та пологами та відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку) — з першого дня виходу на роботу.

Важливо!

Роботодавець може звільнити працівника у зв'язку з неможливістю забезпечення його роботою, визначеною трудовим договором, у зв'язку із знищенням (відсутністю) виробничих, організаційних та технічних умов, засобів виробництва або майна роботодавця внаслідок бойових дій, а також за відсутність працівника на роботі та інформації про причини такої відсутності понад чотири місяці поспіль.

Роботодавці можуть без попередження і згоди працівників перевести їх на іншу роботу та в іншу місцевість для відвернення чи ліквідації наслідків бойових дій, обставин, що загрожують життю чи критичним потребам людей.

Але є умови:

- **на території не ведуться бойові дії (якщо ведуться, то лише за згодою працівника)**
- **оплата не нижче середньої за попередньою роботою**
- **немає протипоказань за станом здоров'я**

Чи може роботодавець змінювати умови праці?

За яких умов можна розірвати трудовий договір?

Ініціаторами звільнення можуть бути як працівники, так і роботодавці.

Працівники мають право розірвати трудовий договір негайно, якщо:

- ✓ підприємство розташоване в зоні бойових дій;
- ✓ є загроза їхньому життю і здоров'ю.

Виняток: працівники критичної інфраструктури або залучені до суспільно корисних робіт.

Скільки тривають робочий час і відпочинок?

- ✓ Нормальна тривалість робочого часу може бути збільшена до 60 годин на тиждень на об'єктах критичної інфраструктури із пропорційним збільшенням заробітної плати.
- ✓ До 40 годин на тиждень — скорочений робочий час, передбачений для працівників із скороченим робочим днем на об'єктах критичної інфраструктури із пропорційним збільшенням заробітної плати.
- ✓ Роботодавець визначає час початку й закінчення щоденної роботи (зміни).
Якщо раніше працівники мали відпочивати щонайменше 42 години поспіль щотижня, на період воєнного стану вихідні можуть зменшити до 24 годин.

Додатково скасовуються:

- ✓ заборона роботи у вихідні дні;
- ✓ скорочений робочий день напередодні святкових, неробочих і вихідних днів;
- ✓ перенесення вихідного дня, якщо святковий або неробочий день збігається з вихідним днем;
- ✓ обмеження для надурочних робіт.

Чи можуть працівники піти в щорічну оплачувану відпустку?

- ✓ Работодавець може обмежити тривалість відпустки за поточний робочий рік 24 календарними днями.
  - ✓ Работодавець може відмовити у наданні невикористаних відпусток за попередні роки.
- ✓ Закон дозволяє відмовити у відпустці працівникам на об'єктах критичної інфраструктури.
- ✓ Виняток — відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до трьох років.
  - ✓ Водночас працівник може попросити про неоплачувану відпустку на будь-який строк — проти 15 днів на рік у мирний час.
- ✓ Работодавець зобов'язаний надати працівникові, який виїхав за кордон або набув статусу ВПО, на його вимогу, відпустку без оплати до 90 днів.

Чи діють обмеження на роботу вночі й у небезпечних умовах?

- Вночі не можуть працювати без їхньої згоди вагітні жінки, матері дітей до одного року, а також особи з інвалідністю, яким протипоказана така робота.
- Інші жінки й працівники з дітьми за згодою можуть працювати на важких роботах, роботах зі шкідливими або небезпечними умовами праці, на підземних роботах, а також залучатися до нічних і надурочних робіт, робіт у вихідні, святкові й неробочі дні, їздити у відрядження.
  - Скорочений робочий час вночі скасовано.

Трудові права жінок в Україні в умовах воєнного стану

Дозволені роботи (за згодою)

Жінки*

- важкі
- шкідливі
- небезпечні
- підземні

Працівники з дітьми

- нічні
- понаднормові
- у вихідні, святкові, неробочі дні
- відрядження

* крім вагітних і жінок із дітьми до 1 року

Стаття 15. Відшкодування працівникам та роботодавцям пов'язаних із трудовими відносинами грошових сум, втрачених внаслідок збройної агресії проти України

1. Відшкодування працівникам та роботодавцям пов'язаних із трудовими відносинами грошових сум, втрачених внаслідок збройної агресії проти України, здійснюється за рахунок коштів держави-агресора, а також коштів, отриманих з/від відповідних фондів на відновлення України, у тому числі міжнародних, міжнародної технічної та/або поворотної чи безповоротної фінансової допомоги, інших джерел, передбачених законодавством.

2. Порядок визначення і відшкодування працівникам та роботодавцям пов'язаних із трудовими відносинами грошових сум, втрачених внаслідок збройної агресії проти України, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

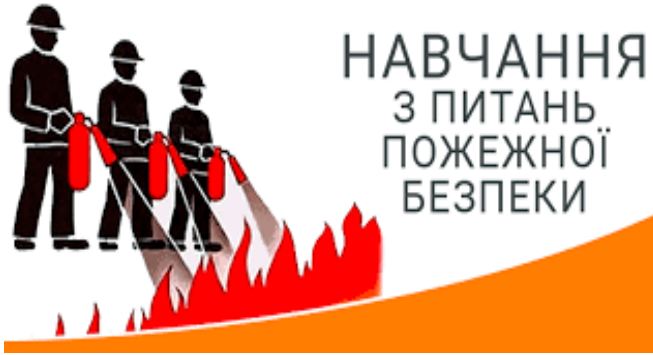

Стаття 16. Державний нагляд (контроль) за дотриманням законодавства про працю у період дії воєнного стану

У період дії воєнного стану центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю, та його територіальні органи можуть здійснювати за заявою працівника або профспілки позапланові заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства про працю юридичними особами незалежно від форми власності, виду діяльності, господарювання та фізичними особами, які використовують найману працю, в частині дотримання вимог цього Закону, а також з питань виявлення неоформлених трудових відносин та законності припинення трудових договорів.

Як проводити навчання працівників з питань охорони праці під час воєнного стану?

- ✓ Законодавство з охорони праці дозволяє роботодавцю на власний розсуд визначати форму та механізм навчання з питань праці своїх працівників, а також встановлювати обсяг вивчення вимог законодавства та нормативно-правових актів з охорони праці.
- ✓ Відповідна підготовка може здійснюватися як власними силами, так і навчальним центром на договірних умовах.
- ✓ Перевірка знань після проведеної навчальними центрами підготовки з питань охорони праці продовжує здійснюватися, в тому числі дистанційно Держпраці та її територіальними органами.

Несприятливі соціальні виробничі фактори

неякісна організація роботи,
понаднормова робота,
погані відносини між членами колективу,
соціальна ізолюваність або необхідність
тривалої роботи з відривом від сім'ї,
зміна біоритмів,
фізична та/або словесна образа та її ризик,
наси́льство та його ризик, тощо

Причини стресових станів

- несприятливий морально-психологічний клімат у колективі,
- невирішені конфлікти,
- відсутність соціальної підтримки і т. п.

Шляхи забезпечення безпеки працівників та здобувачів ЗП(ПТ)О в освітньому середовищі

- 1. Створення безпечних умов під час освітнього процесу й усунення ризику для здоров'я та життя його учасників;*
- 2. Забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов;*
- 3. Врахування змін законодавчої та нормативно-правової бази щодо реформування трудових відносин;*
- 4. Проведення усіх форм навчання з питань охорони праці учасникам освітнього процесу;*
- 5. Створення позитивного соціально-психологічного клімату в колективі, який впливає на соціальне і психологічне благополуччя його членів, спонукає до високої їх відповідальності, формує клімат безпеки та культуру безпеки в цілому, що не тільки унеможливорює нещасні випадки, а і надає можливості професійного і особистого розвитку.*

